

Nunaqarfinni isorliunerusunilu peqqissuseq isumaginninnermilu unammillerfissat

Soorlu ippassaq inoqarfinnut minnerusunut tunngatillugu anguniakkat pillugit oqaaseqarninni taagiga, aallaavigisara tassaavoq illoqarfiit nunaqarfiillu tamarmik immikkut pitsaaquteqartut, periarfissaqarlutik nukittoquteqarlutillu. Inoqarfik 3000-inik inulik nukittoquteqarpoq inoqarfiup 300-nik inullip piginngisaanik. Taamatullu aamma inoqarfik 300-nik inulik nukittoquteqarluni inoqarfiup 3000-inik inullip piginngisaanik.

Tassa taamatut eqqarsariartaaseqarluta nunaqarfinni isorliunerusunilu ineriartornissamut periarfissat qimerloortariaqarpavut – minnerunngitsumik aamma peqqinnissap tungaatigut isumaginninnikkullu unamminiarnartut eqqarsaatigalugit.

Inoqarfimmi minnermi meeqqat inersimasullu peqatigiiffissaqarluarput ataqatigiilluarsinnaalutillu. Tassani meeqquerivik matutinnagu bussinut angumersiniaasoqassanngilaq. Tassani eqqissisimanerulluni piffissaqarluarnerullunilu inuusoqarsinnaavoq – inoqarfimmi illoqarfissuarpalaartumi inuunermut sanilliullugu pisariinnerusumik inooriaaseqartoqarsinnaalluni. Tassani pingortitaq sulii qaninneruvoq, taamalu nammineq pisariaqartitat matussuserumallugit pinialunneq aalisarnerlu tapertarineqarsinnaasarlutik.

Tamakkuupput nalillit pitsaaqutillu, nunaqarfiit isorliunerusullu inoqarfiillu minnerusut ataatsimut isigalugit oqaluuserineqaraangata tunulliunneqajaasartut.

Tassaana inoqarfimmi minnerusumi inuuneq kinguarsimanermut piitsuunermullu tunngatinneqajaasartuq – allaat nunaqarfimmiut ilaat namminneq taama eqqarsaqajaasarunarpuit! Tamatumunnga pissutaavoq uungaannaq isigaluni naleqqiussisoqartarnera – inoqarfik inuppasaqarami bussinik angallassiffiusinnaasoq inoqarfillu inukikkami taamatut angallannikkut kiffartuunneqarnissamik pisariaqartitsiffiunngitsoq taamaaliinnarlugit sanilliunneqajaasaramik.

Maluginiarneqarnerusariaqartut tassaapput pitsaaqutit pisuussutillu koruuninngorlugit oorinngorlugillu imaaliinnarlugit uuttoqarneqarsinnaanngitsut. Tamatumani pineqarput angisuumik nalillit, pingortitamut qanilluni inuunerup inuppasuunanilu nunaqqatigiinnerup peqatigiilluarnissamut peqqissumillu inuunissamut periarfissiissutigisai. Tassa Kalaallit Nunaanni inoqarfimmi minnerusumi inuunerup periarfissarititai.

Oqarpunga “periarfissarititai” – tamattami nalunngilarput periarfissaqartoq tamani assigiimik atorluarneqanngitsunik.

Nunaqarfeqarpoq innuttaasut oqartussaasullu suleqatigiilluarnerisigut maligassaasumik ingerlalluurtunik, isumaginninnikkut, peqqinnissakkut inuussutissarsiornikkullu. Aammalu nunaqarfeqarpoq isumaginninnerup tungaatigut annertooujussuarnik unamminiagassaqartunik, taamalu kommunip peqqinnissaqarfiillu tungaannit immikkut eqqumaffigineqartariaqartunik.

KANUKOKA-p tungaanit isigalugu inoqarfik minnerusoq isumaginninnikkut peqqinnissak-kullu ingerlalluassappat inoqarfimmi suliassaqarfinni assigiinngitsuni sulisut innuttaasullu suleqatigiilluartariaqarput. Misilittakkat naapertorlugit taamaappoq.

Juumooq, niuertoq ilinniartitsisorlu (atorfillit ilaannik taasaqassagaanni) sulissaqarfimmini tamarmik immikkut katersuuffiusaramik nunaqarfimmi inuunermi ileqqusunut sunniuteqar-tuaannarsimapput, aamma kinguaariikkuutaanut sunniuteqartumik.

Taamaattumik aamma sullissinermi ikiortitut, serviceassistentitut, ilinniarneq nutaaq tikillu-aqqunarpoq. Nunaqarfinni pisortani sulisut piginnaangorsarneqarnissaannik KANUKOKA-mit kissaatigisarsimasatsinnut tamanna naapertuulluinnarpoq. Sulisut taakku assigiinngitsor-passuarnik isumagisassaqartarput – soorlu nunaqarfinni juumuut, niuertut ilinniartitsisullu taamaakkajuttut – sullissinermilu ikiortitut ilinniarneq nalorninnginnerulluni sulinissamut kajumissaataassaaq.

Matumuuna erseqqissarniaannarpara oqaluttuarisaanerup takutimmagu assigiinngitsunik suli-allit kajumeqatigiikkaangamik inuunermi assigiinngitsorpassuartigut sunniuteqarluartartut pingaartumik inoqarfinni minnerusuni – suliassatigut, isumaginninnikkut anersaakkullu. Suli-lu taamaappoq.

Inoqarfinnik minnerusunik ingerlalluurtunik anguniakkatta piviusunngortinnissaannut apeq-qutaasut ersersilluarumallugit apeqqutinik pissutsinillu soorlu imaattunik oqaloqatigiissute-qartariaqarpugut:

- Nunaqarfinni aqutsisut, isumaginnittoqarfiup peqqinnissaqarfiullu meeqqat inuusuttu-aqqallu pillugit aalajangersimasumik suleqatigiinnissaat qanoq qulakkeersinnaavar-put?
- Nunaqarfinni isorliunerusunilu peqqinnissamik sulialinnut tapertaasumik telemedicin atorlugu ungasianit nakorsiarsinnaanermut periarfissat iluatinnartut sumut killippat?
- Arnat inuusuttullu ikiligaluttuinnarnerat – aamma nunarsuup ilaani allani inoqarfiit ilaanni misigineqartartoq – unamminiagassanik sunik pilersitsisimava qanorlu iliuuse-qarfigineqarsinnaava?

Imminnut assortuuttunik iliuuseqartarpugut nunaqarfimmiut inuusuttunngortut kajumissaa-raangatsigit ilinniagaqaqqullugit, taakkulu illoqarfinnut ilinniariakaagaangamik, ilinniaree-raangamillu nunaqarfimmut utissanatik – tassani ilinniakkaminnut naapertuuttunik suliffissa-qannginnamik. Immaqalu angajoqqaavi allaat illoqarfimmut nuukkumallissapput qitornatik

utoqqaliartornerminni nunaqqatigerusullugit, tamannalu paasinarpoq. Taava kappialalertaraagut nunaqarfik inukilligaluttuinnalermat!

Pissutsit taamaattut unneqqarissumik oqaloqatigiissutigisariaqarpavut, ataatsimeersuarnermi mi maani pineqartoq aamma tassaammat qanoq nunasseriaaseqarnerput. Anguniagarigatsigit inoqarfiit inooqatigiilluarfiusut inooqatigiinnikkullu oqimaaqatigiiffiusut, taava tamatuma anguniarneranut akornutaasinnaasut oqaloqatigiissutigilluartariaqarpavut.

Kommunit suleqatigiiffiannut siulittaasutut peqataaffigerusuppara taamatut erseqqissaaffiusumik oqaloqatigiinnissaq, tamanna paaseqatigiinnissamut aqquataasinnaammat aammalu siunissami inoqarfiit minnerit pillugit aaqqiissutissanut innuttaasut piginneqataanissaannut aqqutis-siuussissammat.

Martha Abelsen, KANUKOKA-p siulittaasua